

TÉMA A SYMBOL DOBY STVOŘENÍ 2026

ŽIVÁ VODA

Doba stvoření 2026

Ponoření do živé vody

EZECHIEL 47, 9.12

1. Text, téma a symbol

„Každý hemžící se živočich bude žít všude, kam se vlévá potok. A ryb bude velmi mnoho. Neboť kam se vlévají ony vody, tam se vody moře stávají zdravými a zůstane naživu všechno tam, kam se ten potok vlévá. ... Při potoku na obou březích vzejde rozličné ovocné stromy, jemuž nebude vadnout listí, jež nepřestane plodit, ale každý měsíc přinese rané plody, neboť vody, které je zavlažují, vytékají ze svatyně. Jeho ovoce bude sloužit za pokrm a jeho listí jako lék.“ (Ezechiel 47, 9.12)

Letošní **téma** „Živá voda“ se zabývá verši 9 a 12 z 47. kapitoly knihy proroka Ezechiela, které jsou silnou biblickou vizí naděje a ekologického uzdravení. V kontextu vyhnanství a ztráty zjevuje obraz živé vody proudící ze svatyně Boží uzdravení, které obnovuje zemi, vodu, biologickou rozmanitost a lidskou odpovědnost vůči celému stvoření.

Letošní **symbol** znázorňuje vodu proudící z Božího chrámu – zpočátku je to jen nepatrný pramínek, který se však postupně prohlubuje a prohlubuje, a tím vnáší život do mrtvých oblastí a navrácí úrodnost poškozeným či neúrodným ekosystémům. Živá voda přináší uzdravení; abychom však mohli přijmout nový život, musíme i my vstoupit do vody a stát se součástí Boží řeky života, a tak se podílet na uzdravení stvoření.

2. Historický kontext textu Ezechiel 47, 9.12

Tento text vznikl v kontextu politické, sociální, teologické a národní katastrofy. Jeruzalém byl zničen babylónskými vojsky. Šalomounův chrám byl srovnán se zemí. Mnoho Izraelitů bylo odvedeno do babylónského vyhnanství, daleko od své vlasti. V Babylónu pláčou a naříkají (srov. Ž 137).

Kniha Ezechiel se odehrává v období babylonského exilu (Ezechiel 1, 1), po pádu Jeruzaléma na počátku 6. století př. n. l. Ezechiel, kněz, patří mezi vyhnance a je Bohem pověřen, aby působil jako prorok (Ezechiel 3; 33, 1–9).

Jeho poselství se zpočátku soustředí na Boží soud nad izraelským modlářstvím a nespravedlností, přičemž pád Jeruzaléma a zničení chrámu vykládá jako Boží soud vykonaný prostřednictvím babylónských vojsk (Ezechiel 7–10; 21). Ezechielovo poselství však nekončí soudem: Bůh svůj lid neopustil. Ezechiel prohlašuje, že Boží svrchovanost se neomezuje pouze na chrám, Bůh zůstává přítomen mezi vyhnanci a slibuje obnovu. Je příznačné, že chrám je ve středu Ezechielova vidění obnovy (Ez 40–47). Ačkoli byl znesvěcen a zničen, nyní se proměňuje v symbol požehnání, uzdravení a Boží přítomnosti v celém stvoření. Podivuhodná řeka popsaná v 47. kapitole knihy Ezechiel ztělesňuje tuto budoucí obnovu: až bude Hospodin opět přebývat mezi svým lidem, bude obnovena i země.

3. Teologický přehled: Ezechiel 47, 1-12

Ezechiel od 40. do 46. kapitoly popisuje stavbu nového chrámu v poušti. Tento nový chrám je impozantní, ale prázdný a bez života. Teprve v 47. kapitole se v něm konečně objevuje život.

V tomto úryvku je prorok ve vidění přenesen k vchodu do budoucího, idealizovaného chrámu. Zpod jeho prahu vytéká voda, která nejprve teče jen jako pramínek, ale postupně se mění v stále hlubší řeku – tak hlubokou, že ji nelze překročit. Tato řeka protéká kdysi neúrodnými zeměmi, proměňuje pouště v úrodná ústí řek, obnovuje rybí populace a vegetaci, a dokonce uzdravuje slané vody Mrtvého moře. Hebrejské sloveso šúb („vrátit se“) si lze prostorově představit jako bod obratu, srovnatelný s místem podél řeky Jordánu, kde se ryby mohly otočit zpět, než byly uneseny do mrtvých vod Mrtvého moře. Tento pojem má také hluboký teologický význam obrácení. Obraz je živý a dynamický, avšak jeho ekologický význam je často zastíněn čistě metaforickými výklady.

V mnoha křesťanských tradicích je 47. kapitola knihy Ezechiel chápána především jako budoucí eschatologický příslib – jako zobrazení mesiášského věku, kdy Bůh plně přebývá se svým lidem a obnovuje vše. Prorokovo vidění však hovoří také o uzdravení v současnosti a zároveň předjímá širší kosmickou obnovu. Řeka života představuje obnovu, která přesahuje lidskou spásu a zahrnuje i uzdravení samotného stvoření. Stromy, jejichž listy slouží „k uzdravení“, naznačují nejen fyzickou obživu, ale i celostní rozkvět, který zahrnuje jak lidstvo, tak stvoření. Ezechiel 47, 1–12 tak zprostředkovává jasné environmentální poselství: poselství globálního uzdravení, obnovy a proměny života. Zdůrazňuje vzájemnou provázanost mezi lidstvem a přírodním světem a nabízí vizi naděje vyjádřenou prostřednictvím aktivní péče o zemi, náš společný domov.

3.1 Živá voda: voda jako život

Ezechiellovo vidění přináší nový pohled na vodu – nejzákladnější prvek života – jako na Boží prostředek obnovy, spravedlnosti a naděje, jako na životodárnou sílu proudící z Boží svatyně. V Ezechiellově době byla voda symbolem Boží přítomnosti a požehnání. Velké civilizace závisely na mohutných řekách, jako je Nil, či Eufrat a Tigris, které zavlažovaly rajskou zahradu (srov. Gn 2, 10). I voda oceánů překypuje životem!

Vidění začíná malým pramínkem – kapkami vody, které vytékají z místa modlitby a obětování. Z nepatrného pramínku se stává nezastavitelná řeka – první zázrak. Řeka se rozšiřuje, jak teče z chrámu, živená uctíváním a modlitbami Božího lidu.

Druhý zázrak je však ještě větší. Řeka nejen udržuje život, ale obnovuje celé ekosystémy. Prorok viděl *„hle, na břehu potoka bylo po obou stranách velmi mnoho stromů. ... Tato voda odtéká do východního obvodu, teče dolů do Araby a vlévá se do moře. Tam, kde vtéká do moře, stávají se vody zdravými.“* (Ez 47, 7.8) Když prorok popisuje, jak řeka ústí do „moře stojatých vod“, má na mysli Mrtvé moře, jedno z nejméně živých míst v jeho kraji. Voda této řeky je tak mocná, že se slaná voda promění ve sladkou a bude překypovat životem.

3.2 Od oběti v chrámě k Boží vodě života

Ezechiellovo vidění zásadním způsobem mění význam chrámu. V izraelské kultovní tradici byl svatostánek místem obětování, kde byla pro smíření prolévána krev – nositelka života. Krev symbolizovala jak soud, tak milosrdenství, a připomínala lidu, že život je drahocenný i křehký.

V 47. kapitole knihy Ezechiel již není dominantním obrazem krev tekoucí k oltáři, ale voda vytékající z prahu chrámu. Svatost se projevuje především skrze plodnou hojnost. Boží přítomnost život nepožírá, ale uvolňuje.

Tento posun od krve k vodě má význam jak z teologického, tak z ekologického hlediska. Krev spadá do logiky přežití uprostřed roztříštěnosti; voda spadá do logiky obnovy a rozkvětu. Ezechiel teologii obětí neodmítá, ale zasazuje ji do širšího kontextu. Smíření s Bohem vede nejen k obnovení bohoslužby, ale také k oživení země, uzdravení ekosystémů a k životu v hojnosti. Z toho přirozeně vyplývají etické důsledky: pokud se Boží přítomnost projevuje jako životodárná voda, nemůže se autentická bohoslužba omezit na dodržování rituálů. Víra musí být měřena podle svého dopadu na všechny podmínky, které udržují život. Péče o stvoření se tak jeví jako přímý důsledek obnoveného vztahu s Bohem.

Naděje na obnovu a uzdravení pramení z místa modlitby, uctívání a oběti. Ta nepatrná kapka naděje vzniká v našich vlastních životech, v našem pokání a proměně.

4. Ekologické čtení textu Ezechiel 47, 9.12

Ezechielovo tvrzení, že sladká voda promění slanou vodu v sladkou (47, 8-9), je záměrně šokující – zmiňuje něco, co je z ekologického hlediska nemožné, aby tak prohlásil něco teologicky zásadního. Prorok zde nepopisuje přirozený proces; ohlašuje Bohem způsobený obrát.

Mrtvé moře symbolizovalo smrt: žádné ryby, žádná rostlina, žádný odtok – místo, kam život vstupuje a umírá. Slaná voda představovala neplodnost a soud. Tím, že Ezechiel prohlašuje, že sladká voda uzdravuje slané moře, navazuje na knihu Genesis, kde Bůh z chaotických vod tvoří řád a život.

Jedná se o nové stvoření. Ezechiel mohl říci, že řeka obchází Mrtvé moře. Místo toho do něj však vtéká. Jde o teologický význam: Boží život proudí i do těch nejvíce mrtvých a nejvíce beznadějných míst. Hebrejské sloveso, které se zde používá, (אָרַפָּה *rapha'*) znamená uzdravit, obnovit, uvést do celistvosti. Život se obnovuje nikoli lidským zásahem, ale Božím působením, které interaguje se stvořeným světem. Slaná voda se stává sladkou nikoli lidským zásahem, ale Božím uzdravením. Bůh se nevyhýbá místu smrti – vstupuje do něj.

Stromy, které rodí ovoce každý měsíc, představují formu života, která překonala nedostatek a období nouze. Stejně jako oživení Mrtvého moře je i tento obraz záměrně neobyčejný – symbolizuje obnovené stvoření, nikoli zdokonalené zemědělství.

Ovocné stromy jsou ze své podstaty závislé na ročním období a zranitelné – vůči suchu, škůdcům, válce i hladomoru. Ezechiel tím říká: v Božím obnoveném řádu je život neuvěřitelně hojný. Stromy rodí ovoce, „protože voda proudí ze svatyně“. Jejich plodnost nezávisí na srážkových podmínkách ani na půdních poměrech, ale na neustálé Boží přítomnosti.

Tato představa záměrně připomíná ráj, avšak jde ještě dál. V ráji rostly stromy, které byly „příjemné na pohled a dobré k jídlu“ (Gn 2, 9), zatímco tyto budoucí stromy budou rodit dvanáctkrát do roka! Nejde o nostalgii; jde o ještě větší obnovu – ráj je znovu otevřen.

Autor Vidění svatého Jana později navazuje na Ezechiela a představuje řeku a strom života jako konečnou vizi kosmického, ekologického, a dokonce i politického uzdravení (srov. Zjevení 22, 2).

Poznámka: Tento odstavec, vycházející z Ezechielova vidění řeky, nemá za cíl snižovat hodnotu oceánů a moří, která se skládají ze slané vody, a přesto jsou stvořeny jako živé vody. Oceány jsou totiž domovem velké části biologické rozmanitosti naší planety a přispívají k regulaci klimatu.

5. Voda mezi krizí a nadějí

5.1 Přítomná vodní krize

Ezechiellovo vidění ostře kontrastuje s realitou vodní krize, které čelíme. Podle Organizace spojených národů [UN News](#), 1,7 miliardy lidí nemá doma k dispozici základní hygienická zařízení a 2,1 miliardy lidí stále nemá přístup k pitné vodě – to je každý čtvrtý člověk na světě!

Vzhledem k tomu, že se klimatické změny prohlubují a odběr podzemní vody roste, několik zemí se nyní blíží k takzvanému „bodu vodního bankrotu“ ([UNU](#)), což je stav charakterizovaný nevratnými ztrátami přírodního vodního kapitálu.

Ačkoli přístup k pitné vodě je lidským právem pro všechny, mnohostranná vodní krize neúměrně postihuje zranitelné komunity, budoucí generace a neživý svět, který nemá v politických ani ekonomických systémech žádný hlas. Toto jsou některé z mnoha výzev:

- Voda se pro chudé stává finančně nedostupnou.
- Dopad nemocí přenášených vodou na zdraví.
- Dopad průmyslového vypouštění chemických látek a dalších znečišťujících látek do řek.
- Rostoucí spotřeba vody způsobená datovými centry a výrobou energie potřebnou pro naše digitální aktivity včetně využívání umělé inteligence.
- Špatné řízení a korupce ze strany firem a vlád.
- Dopad sucha, povodní, bouří a desertifikace na potravinovou bezpečnost.
- Zasolení půdy v důsledku zvýšení hladiny moře nebo nadměrného čerpání podzemních vod.
- Násilí v souvislosti se soupeřením o omezené zásoby vody.

Všechny tyto problémy vedou k migraci, nutí lidi k vysídlení a způsobují ztrátu domovů i kultury.

Dopad na ekosystémy a biologickou rozmanitost je zničující: podle Světového fondu na ochranu přírody (WWF) čelíme katastrofálnímu úbytku vodní fauny a flóry, přičemž populace sladkovodních druhů za posledních 50 let poklesly o ohromujících 85 % a populace mořských druhů o 56 % ([WWF](#)).

Z teologického hlediska tato krize odráží narušené vztahy – mezi lidstvem a Bohem, v rámci samotné lidské rodiny a mezi lidmi a ostatními živými bytostmi. Dále je nanejvýš důležité zdůraznit, že znečištění vody má dopady související se sociální spravedlností a rovností.

5.2 Naděje z víry a jednání

Ezechielovo vidění je v konečném důsledku viděním naděje. Protože jsou křesťané spolupracovníci Stvořitele, měl by jejich vztah k tvorům, kteří nejsou lidé, být zakotven v biblickém pojetí stvoření jako propojeného společenství života (srov. Gn 9,8-17; Oz 2,18; Ž 24,1). Tento vztah je spíše posvátným partnerstvím a vzájemnou péčí než nadvládou. Papež František jej popisuje jako „vztah vzájemné odpovědnosti mezi lidmi a přírodou“ a odmítá přehnaný či tyranský antropocentrismus. (Laudato si' 67, 68, 116).

Křesťané jsou povoláni k tomu, aby se postavili proti výše zmíněným nespravedlnostem a odmítli světový názor, který s vodou počítá jako s vyčerpatelným zdrojem. Například v posledních dvaceti letech Ekumenická síť pro vodu při Světové radě církví ([EWN](#)) prosazuje ochranu, odpovědné hospodaření a spravedlivé rozdělování vody pro všechny, a to na základě přesvědčení, že voda je dar od Boha a že přístup k pitné vodě je základním lidským právem.

Na všech kontinentech se křesťané, inspirováni svou vírou, angažují: obnovují řeky, chrání vodní zdroje před znečištěním a těžebním průmyslem – a vyprahlé oblasti se opět zelenají. Vykopávají studny a zajišťují zásobování vodou pro farnosti, vesnice a zdravotnická zařízení.

6. Ponoření do živé vody: vyznání viny a uzdravení

Písmo opakovaně spojuje vodu s Božím uzdravením a obnovou: Naaman se ponořil do řeky Jordán (srov. 2. Královská 5) a postižený člověk, který čekal u rybníka, byl uzdraven (srov. Jan 5). Sám Ezechiel se postupně ponořuje hlouběji do řeky, což odráží křestní symboliku a naznačuje proměnu.

Vstoupení do řeky nám připomíná křest. V rané církvi se k ponoření často používaly velké křestní fontány, do nichž se vstupovalo po schodech – což odráží postupnost Ezechielova vidění (Ez 47,3–6).

Již dříve v knize Ezechiel Bůh slibuje očistění, nové srdce a nového ducha právě skrze vodu (Ez 36,25–27). Připomíná nám to vodu a krev, které vytekly z Ježíšova boku za účelem uzdravení (J 19,34). Jako věřícím je nám zaslíbeno, že pokud přijmeme a přijmeme vodu z chrámu – Boží uzdravení –, pak budou z našich srdcí (nebo z našich útrob, jak říká řecký text) také proudit „řeky živé vody“ (Jan 7,38). Jakmile budeme uzdraveni a obnoveni, bude i z nás proudit živá voda k uzdravení druhých a stvoření.

Symbol doby stvoření 2026

Náš symbol pro rok 2026 – „ponoření do živé vody“ – je symbolem obnovy a zrození: voda proudí z chrámu jako znamení Boží péče a uzdravení pro nás. Jsme povoláni vstoupit do vody, až se ocitneme v takové hloubce, že se budeme muset spolehnout na Boží milost, která nás udrží nad vodou. Ti, kdo tuto vodu přijímají, jsou zváni, aby se stali prameny života pro druhé a umožnili Boží lásce proudit skrze ně do světa. A tak se Boží voda v nás stane „pramenem vody tryskající do věčného života“, jak slíbil Ježíš (Jan 4,14).

Tento symbol vyzývá křesťany k duchovnímu ponoření – ke společné modlitbě při rozjímání nad vodou z řek, pramenů, fontán, křtitelnic, jezer a moře, inspirování Božím Duchem, a k společnému úsilí o obnovu stvoření.

Tento symbol nás také vybízí, abychom se ponořili do „slz“ stvoření (Římanům 8,22–23) tím, že dovolíme, aby se našich srdcí mohlo dotknout utrpení našich bratrů a sester. Doba stvoření je totiž také vhodným časem pro bratrskou blízkost a solidaritu s ohroženými a chudými, zejména s těmi, kteří trpí v důsledku zhoršování životního prostředí. Můžeme se poučit z jejich příběhů, z jejich vytrvalosti, z jejich odhodlání a společně udržovat naději při životě.

Symbol stáhnete [zde](#).

7. Výzva k jednání

Náš Otec nás volá, abychom přijali Jeho lásku (1 Jan 4,19). Přijímat tuto lásku jako dcery a synové prostřednictvím neustálého obrácení mysli a srdce je naším celoživotním posláním. Pokud se rozhodneme vstoupit do pravé živé vody, můžeme přispět k spravedlivějšímu a životodárnějšímu světu pro celou lidskou rodinu i pro všechno stvoření.

Potravinová bezpečnost: Ezechielovo proroctví hovoří o stromech, které „každý měsíc rodí čerstvé ovoce“ (Ez 47,12). Jsme povoláni k tomu, abychom utvářeli a ovlivňovali naše politiky a postupy tak, aby všichni lidé měli přístup k výživným a bezpečným potravinám a aby plody biologické rozmanitosti byly spravedlivě sdíleny. Církev mohou také na svých pozemcích podporovat projekty zeleně, které odrážejí křesťanské hodnoty, a/nebo vybavovat své členy dovednostmi potřebnými k pěstování části vlastních potravin.

Znečištění vody: Jsme povoláni jednak zdržet se škodlivého znečišťování a jednak ho odsuzovat, a zároveň vyzývat vlády, místní samosprávy, průmysl a zemědělství, aby jednali zodpovědně a chránili vodní zdroje.

Voda a hygiena: Mnozí z našich bratrů a sester stále nemají pravidelný přístup k pitné vodě a hygienickým zařízením. Musíme proto jednat tak, aby domácnosti, školy, zdravotnická zařízení a místa bohoslužeb – včetně kostelů a farností – měly přístup k čisté vodě a řádným hygienickým zařízením.

Environmentální vzdělávání: Rodiče, katecheti, duchovní a náboženské společenství jsou proto vyzýváni, aby podporovali komplexní péči o stvoření – lidské i jiné než lidské – a opírali se přitom nejen o odborné znalosti, ale také o mezilidské vztahy, etiku a duchovní formaci.

Duchovní inspirace ze stvoření: Rozjímání nad přírodním světem stvořeným Bohem (Jób 7–12) nás zve, abychom přešli od nadvlády k pokoře, od vykořisťování k péči a od krátkodobého zisku k dlouhodobému rozkvětu. Tato proměna je jak duchovní, tak praktická a vyžaduje přehodnocení hodnot, ekonomických systémů a priorit ve vzdělávání.

Výsadba stromů: Mnohé církve dnes spojují výsadbu stromů s klíčovými okamžiky víry, jako jsou křest, biřmování a pohřby. Ať se pěstování stromů stane nedílnou součástí našeho duchovního života. Stromy pohlcují uhlíkové emise, zabráňují erozi, omezují povodně, poskytují potravu a léky a ochlazují městské prostředí – skutečně přinášejí uzdravení národům.

Péče o oceány — naše „modré plíce“ — které čelí rostoucím hrozbám v podobě vypouštění odpadů, nadměrného rybolovu, znečištění a těžby v hlubokém moři. Život a biologická rozmanitost pod hladinou nesmí být považovány za něco, co „sešlo z očí, sešlo z myslí“. Kéž pedagogové pomohou našim komunitám tyto mořské světy vidět a vážit si jich. Kéž vládní představitelé jednají odvážně, aby ochránili mořské biomy a zdroje obživy. A kéž se rozhodneme pro takovou ochranu, která udrží modré plíce při životě pro budoucí generace.

Obnova a ochrana ekosystémů a biodiversity: Jsme povoláni k obnově země v našich církvích, domácnostech a komunitách. Existuje mnoho iniciativ, do nichž se můžeme zapojit: „Desetiletí klimatické spravedlnosti“ vyhlásily i [Světová rada církví](#) i [Světová rada reformovaných církví](#); existují online platformy jako [Laudato si' Action Platform](#), [Anglican Communion Forest](#), národní programy jako je [Eglise Verte](#) či [Eco Church - A Rocha International](#)

Překonejme svůj strach a vstupme do vod Boží lásky – abychom se stali součástí řeky proměny pro celý svět, abychom byli svědky skutečného uzdravení a obnovy stvoření a požehnání Země.

MODLITBA

pro dobu stvoření 2026

Živá voda

Svatý Bože, tvůj duch se na počátku vznášel nad vodami.

Shromažďujeme se jako součást Tvého společenství všech tvorů a spolu s nimi žízníme po tvé milosti. Vzdáváme díky za dar vody, krevní řečiště našeho společného domova, které udržuje při životě cedry i velryby, pastviny i města. Jsme vděční za místní vodní zdroje, které vyživují naše domovy a naše spolutvory. Vzdáváme díky za to, že v Tvé dobře zavlažované zahradě je každá kapka posvátným dokladem Tvé lásky.

A přece vyznáváme, že jsme s tímto darem nakládali jako s komoditou. Zahltili jsme moře svým odpadem a sledovali, jak ohřívající se hladiny stoupají k soudu. Oplakáváme rozpukanou půdu oblastí zasažených suchem a slané slzy klimatických uprchlíků. Dej roztát našim zmrzlým srdcím, Bože, aby začaly proudit vody pokání.

Bože všeho života, slíbil jsi, že kamkoli poteče řeka vytékající z Tvého chrámu, vše bude žít. Vzbud' v nás povolání pečovat o vody — chránit povodí, hájit práva vod a ctít důstojnost těch, kdo žízní. Ať se Tvé slovo stane v nás pramenem, z něž vyprýští uzdravení pro všechny národy.

Kéž nás Bůh Otec, který vyvedl vodu ze skály, uchová naživu v poušti.

Kéž nás Kristus, voda života, občerství pro dílo obnovy.

A kéž nás Duch svatý nese na proudech milosti, dokud spravedlnost nezačne proudit jako nekonečný proud živé vody. Amen.

